

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Peter Jansson*
 Härad: *Hik* Adress:
 Socken: *Knäred* Berättat av: *Sofia Jakobsson*
 Uppteckningsår: *1942* Född år *1870* i *Knäred*

Uppteckningen rör *En klippgröta*

kallad *Halla-*

klippa kyrka 2.

Gaenisse 3.

Öken med kresten

orsakad genom en

trallgumma och

hur det upptäcktes 5

Förbud för arbete

innan långfredag 8

Trallaberg i Fagerdala 9.

Blod kunde från-

mandr personer anv.

i magiskt syfte 10

Uppteckningen rör Tillagade per:
 somer kunde använde
 andras hör i magiskt
 syftemål 11
 Mjölkharen, hur den
 uppkom, samt en
 sägen om mjölkhare
 från Putered 11
 Fastlags bullar 13.

Ulmas te. 25.

L. v. F. 42.

ACC. NR. M. 8781: 2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2. —

Hallaklippa ^{ligger} kyrka i Ryd i
Kinnareds socken. Där fanns en
grotta där man kunde krypa in.
En flicka, som vaktade byns får,
had ett barn tillsammans med
en vaktare av byns kreatur, fäður,
kallades en sidan. Dessa båda
döpte sin barn i denna grotta.
Därför kallades denna grotta Halla-
klippakyrka.

ACC. N:R. M. 8781:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3.

En gång fick en person intill
"Vingens Ålsta" se gämnisse kom-
ma från gårdens gående ned
mot sjön. Det var en morgon
det hände. Man hörd emellertid
aldrig att han drag från gården
ett till den. Bonden bodde istället
Skopaby i Labalus landsförsamling.

ACC. N:R. M. 8781:4

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4.

Goenisse var det många, som
fingo se. En gång mötte en flöcha
honom vid gränden, när ^{hon}/skulle
gå hem. Goenisse stod alldeles
i vägen i för henne. När hon
kom in, blev hon så sjuk, att
hon måste ligga och hon sväva-
de länge mellan liv och död efter
mötet med goenisse.

Då det återades med kreatur,
skulle man stryka över kreaturen
med näjonting och böja, där de vore
högast. Var det präja om istordjur
skulle man inte stryka på sam-
ma sätt utan böja än stryka ifrån
klövarna uppåt.

Man skulle stryka på den kätulake med
lite brännvin i. Man skulle ge
den in lite jäst (bruggjäst) med
ättika i.

Den som sadk är gjog skulle föra så,
sade om en tid kommer den som
har sänt ut sjukdomen. När man
böjar är stryka på den första
kon, kom en person in och bö-

Jagde skratta åt berättaren. Först hade personen dock tittat i förskott. Innan berättaren flyttade kom en gammal och sad att, när ni kommer till en nya plats, skall ni då få stas med djuren. Gammalen var svandöjeh på berätt. På den nya platsen otvades det så väldigt med kreaturen, om den gamle mannen som tidigare hjälpt dem, var död 1902. De reste berätt. till Norkan i Vetsingborg. Hon tog två häst, som klipptes av berätt. häst. Hon gick in i en rum och talade något. Efter ett tag hon: "Den som gjort det är värre än jag men jag skall försöka vad jag kan." Sedan blev

ACC. N:R. M. 8781:7

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7.

Det något bättre till med kreatur
men dock inte riktigt bra. Beist.
had hört, än trauddom inte kunde
skada tvillingar och då beist. förlor
bara sina tvillingar sålde beist.
alla kreaturen till barnen sedan
kunde det åter tas med djuren
som vanligt.

ACC. N:R. M. 8781:8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8.

Veckan innan långfredag fick man
sjka något arbete där något gick
rent, kringgårsarbete kallade man
det. Man fick ha något arbete där
något gick rent f. ex. spinna eller
(mjölka)

22

ACC. N:R. M. 8781:9.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9.

Trollaberget. Fogerdala stod på guld-
stötter om julafton. Där var någon
som hade sett dem. Trollen dansa
de då därunder.

ACC. N:R. M. 8781.10.

Man fick ej slå ut vatten, som
innehåller något blod, ty då kunde
personen bli korstip. Samtidigt
da fick man vara aktsam för
än låta någon främmande per-
son få tag i en annans hår, ty
då kunde personen fråga och ska-
da den andre.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
10. ARKIV

Var gjorde man
då med det?

ACC. NR. M. 8781: //.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
// ARKIV

Man fick inte bränna en sticker
i två ändar, ty då kunde det bli
en mjälkhare.

I Putserud hade man för sig
att det fanns en mjälkhare. Den
gång det var skuggig efter vintern
i byn och då tänkte man bara
vi nu kunde få fån i mjälka-
haren. En person, Nils Jansson, tog
en bit av sin klockkedja av sig
och lade i bärren, ty en mjälk-
hare nästan skjutas med silver.
Rätt som det var gick man de
en hese komma springa. Jägarna
stod i en lång rad ett stycke
från varandra och alla jägarna
sköta men haren sprang

ACC. N.R. M. 8781:12.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

12.

ändå och träffades inte. Men när
haren kom ut för Nils Juppser, som
stod sist i jägarekedjan, så kom
skottet ^{kom} och haren föll. Men när
de komna fram till den, var
det en strumpskaff med tre
strichor i. Sedan blev man ej
av med mjätk längre. En gum-
ma, som sent ut mjälkharen,
kom ut och "skälde" på jagaren
för att skjutit haren.

ACC. N:R. M. 8781:13.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13.

Fastlagsbullar förekom inte i berättarens hem i hennes ungdom. Hon minnes dock än en gång kom hon till sin sju fattigt hem i Korsvika i Knäred och där bjöds hon på potatisbullar på första måndagen i fastan. Potatisbullarna skulle vara i stället för vanliga bullar.

Om vita tisdag hade man plättar, som kallades "stingkakor". Plättarna stektes och var gjorda av vetemjöl samt ägg och mjölk. Då ej vetemjöl fanns, tog man kornmjöl.